ODLUKA VIJEĆA (ZVSP) 2018/1249

od 18. rujna 2018.

o akciji Europske unije za potporu mehanizmu Ujedinjenih naroda za provjeru i inspekcije u Jemenu

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o Europskoj uniji, a posebno njegov članak 28. stavak 1.,

uzimajući u obzir prijedlog Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku,

budući da:

(1) Vijeće sigurnosti Ujedinjenih naroda donijelo je 14. travnja 2015. Rezoluciju (RVSUN) 2216 (2015) kojom je uveden embargo na isporuku, prodaju ili prijenos oružja i povezanog materijala svih vrsta bivšem predsjedniku Jemena Aliju Abdullahu Salehu i određenim drugim osobama, kao i drugim osobama i subjektima koje će na popis uvrstiti nadležni Odbor za sankcije Vijeća sigurnosti.

(2) Na temelju zahtjeva jemenske vlade od 6. kolovoza 2015. i u skladu s RVSUN-om 2216 (2015), glavni tajnik Ujedinjenih naroda pismom od 11. kolovoza 2015. upućenim jemenskoj vladi složio se s uspostavom mehanizma Ujedinjenih naroda (UN) za provjeru i inspekcije („UNVIM") s ciljem olakšavanja neometanog dotoka komercijalnih proizvoda u Jemen i oživljavanja gospodarstva zemlje.

(3) UNVIM je 5. svibnja 2016. započeo s radom. Ured Ujedinjenih naroda za projektne usluge (UNOPS) operativno provodi UNVIM i upravlja njime u ime Ureda UN-a za koordinaciju humanitarnih poslova (UN OCHA), jemenske vlade i dotičnih država članica UN-a.

(4) Vijeće je 3. travnja 2017. naglasilo važnost osiguravanja učinkovite i pravodobne obrade komercijalnih brodova koji idu u Jemen i izrazilo da u potpunosti podupire nastavak UNVIM-a i potpunu i neometanu provedbu njegova mandata. Vijeće je također pozvalo na potpunu provedbu ciljanog embarga na oružje koji je uvelo Vijeće sigurnosti UN-a te je u tom pogledu podsjetilo na strogu primjenu pravila iz Zajedničkog stajališta Vijeća 2008/944/ZVSP ([1]).

(5) UNVIM je 27. prosinca 2017. podnio prijedlog s ciljem jačanja i širenja njegovih aktivnosti za dodatno razdoblje od godinu dana, do ožujka 2019., posebno dodatnim ubrzavanjem postupka provjere komercijalnih pošiljaka i povećanjem njegove sposobnosti za raspoređivanje dodatnog osoblja i resursa u dotične luke. Za to jačanje potrebna je potpora za povećanje osoblja UNVIM-a i nabavu dodatne opreme za inspekcije. Unija bi trebala financijski doprinijeti takvoj potpori.

(6) Vijeće je 25. lipnja 2018. naglasilo važnost osiguravanja učinkovite i pravodobne obrade komercijalnih brodova u dotičnim lukama, uključujući gorivo, te u potpunosti poduprlo nastavak UNVIM-a, kao i punu i neometanu provedbu njegova mandata te odlučilo da će razmotriti jačanje UNVIM-a.

(7) Tehničku provedbu ove Odluke trebalo bi povjeriti UNOPS-u. Doprinos Unije UNVIM-u bit će ključan kako bi se UNVIM-u omogućilo da nastavi s ispunjavanjem svojih zadaća pružanja usluga praćenja i inspekcija kojima se osigurava da je komercijalni teret koji ulazi u teritorijalne vode Jemena u skladu s RVSUN-om 2216 (2015). Ako se mandat ili potrebe UNVIM-a promijene tako da u pitanje dođe prikladnost ili relevantnost projekta u odnosu na ostvarenje njegovih ciljeva, doprinos Unije u skladu s time morat će se ponovno procijeniti.

(8) Nadzor nad ispravnim izvršenjem financijskog doprinosa Unije trebalo bi povjeriti Komisiji,

([1]) Zajedničko stajalište Vijeća 2008/944/ZVSP od 8. prosinca 2008. o definiranju zajedničkih pravila kojima se uređuje kontrola izvoza vojne tehnologije i opreme (SL L 335, 13.12.2008., str. 99.).

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

1. Unija podupire UNVIM u okviru općeg cilja da doprinese ponovnoj uspostavi neometanog slobodnog dotoka komercijalnih proizvoda u Jemen osiguravanjem transparentnog i učinkovitog postupka provjere komercijalnih pošiljaka čije su odredište jemenske luke koje nisu pod kontrolom jemenske vlade.

2. Posebni su ciljevi tog projekta sljedeći:

— povećanje dotoka komercijalnog tereta u Jemen dodatnim ubrzavanjem postupka provjere komercijalnih pošiljaka i vraćanjem povjerenja brodarskih kompanija u pogledu dostupnosti luka Hodeida i Saleef;

— povećanje sposobnosti UNVIM-a za raspoređivanje dodatnog osoblja i resursa u Džibuti, Luku kralja Abdulaha (KSA), luke u Salâlahu i Soharu (Oman) i Dubaiju (UAE), kao i njegove sposobnosti za pružanje odgovora u slučaju da se UNVIM-u prenesu dodatne odgovornosti u luci Hodeida tijekom trajanja projekta.

3. Ovom Odlukom Unija doprinosi troškovima povezanima s jačanjem UNVIM-a, a time i pomaže u odgovaranju na potrebe jemenskog stanovništva u sklopu šire humanitarne strategije.

Detaljan opis projektnih aktivnosti naveden je u Prilogu.

Članak 2.

1. Visoki predstavnik Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku (VP) odgovoran je za provedbu ove Odluke.

2. Tehnička provedba aktivnosti iz članka 1. povjerava se UNOPS-u. UNOPS tu zadaću obavlja pod odgovornošću VP-a. U tu svrhu VP sklapa potrebne aranžmane s UNOPS-om.

Članak 3.

1. Financijski referentni iznos za provedbu projekta iz članka 1. stavka 2. iznosi 4 915 504,24 EUR.

2. Za pokrivanje šestomjesečnog razdoblja nakon sklapanja sporazuma o financiranju iz stavka 4. ovog članka predviđen je iznos od 2 748 472,96 EUR. Preostali iznos od 2 167 031,28 EUR upotrebljava se ako tako odluči Vijeće, nakon provedbe preispitivanja iz članka 5. stavka 2.

3. Rashodima koji se financiraju iznosom utvrđenim u stavku 1. upravlja se u skladu s postupcima i pravilima koji se primjenjuju na proračun Unije.

4. Komisija nadzire ispravnost upravljanja rashodima iz stavka 1. U tu svrhu ona sklapa sporazum o financiranju s UNOPS-om. Sporazumom o financiranju predviđa se da UNOPS treba osigurati vidljivost doprinosa Unije.

5. Komisija nastoji sklopiti sporazum o financiranju iz stavka 4. što je prije moguće nakon 18. rujna 2018. Ona obavješćuje Vijeće o svim poteškoćama u tom postupku i o datumu sklapanja sporazuma o financiranju.

Članak 4.

1. VP izvješćuje Vijeće o provedbi ove Odluke na temelju redovitih izvješća koje priprema UNVIM, uključujući mjesečne sastanke Upravljačkog odbora UNVIM-a. Ta izvješća predstavljaju osnovu za evaluaciju koju provodi Vijeće.

2. Komisija dostavlja Vijeću informacije o financijskim aspektima provedbe projekta iz članka 1.

Članak 5.

1. Ova Odluka stupa na snagu na dan donošenja.

2. Vijeće preispituje ovu Odluku pet mjeseci nakon datuma sklapanja sporazuma o financiranju iz članka 3. stavka 4.

3. Ova Odluka prestaje važiti 12 mjeseci nakon datuma sklapanja sporazuma o financiranju između Komisije i UNOPS-a iz članka 3. stavka 4. Međutim, ona prestaje važiti šest mjeseci nakon stupanja na snagu ako se u tom roku ne sklopi sporazum o financiranju.

Sastavljeno u Bruxellesu 18. rujna 2018.

Za Vijeće

Predsjednik

G. BLÜMEL

PRILOG

1. **Kontekst**

(a) Aktualni sukob u Jemenu doveo je do široko rasprostranjene humanitarne krize, pri čemu otprilike 75 % stanovništva (22,2 milijuna osoba) treba pomoć. Prepreke za komercijalni uvoz u Jemen dovele su do znatnih nedostataka osnovnih proizvoda, velikog porasta cijena dostupne robe te povećanja crnog tržišta i krijumčarskih mreža.

Kako bi se pristupilo rješavanju teškog humanitarnog stanja u Jemenu, ključno je da se nastavi redoviti dotok komercijalnog tereta u zemlju. Rezolucijom Vijeća sigurnosti UN-a 2216 (2015) državama članicama UN-a nalaže se da poduzmu potrebne mjere za sprečavanje izravne ili neizravne isporuke, prodaje ili prijenosa oružja i povezanog materijala svih vrsta, uključujući oružje i streljivo, vojna vozila i opremu, paravojnu opremu i njihove rezervne dijelove iz svojih državnih područja ili preko njih odnosno od strane njihovih državljana odnosno plovilima ili zrakoplovima pod njihovom zastavom određenim osobama i subjektima koje će na popis uvrstiti Odbor uspostavljen na temelju te rezolucije. Kako bi se olakšao neometan dotok komercijalnih proizvoda u Jemen, jemenska vlada zatražila je da UN pruži uslugu praćenja i inspekcije kojom se osigurava da je komercijalni teret koji ulazi u teritorijalne vode Jemena u skladu s RVSUN-om 2216 (2015).

Od Ureda Ujedinjenih naroda za projektne usluge (UNOPS) u prosincu 2015. zatražena je operativna provedba mehanizma za nadgledanje usluga praćenja i inspekcije te upravljanje njime u ime Ureda UN-a za koordinaciju humanitarnih poslova (UN OCHA), jemenske vlade i dotičnih država članica UN-a kako bi se olakšao neometan dotok komercijalnih proizvoda na područja Jemena koja nisu pod kontrolom jemenske vlade. UNVIM je 5. svibnja 2016. započeo s radom.

Nakon što je Koalicija u studenome 2017. uvela ograničenja na pomorski promet u sjevernom Jemenu, UNVIM je proveo rasprave s donatorima i vanjskim parterima te Koalicijom. U prijedlogu za produljenje UNVIM-a od travnja 2018. do ožujka 2019. odražava se sadržaj tih rasprava u vezi s jačanjem njegovih kapaciteta, ublažavanjem bojazni u pogledu krijumčarenja oružja na komercijalnim plovilima i smanjenjem kašnjenja u komercijalnom pomorskom prometu.

UNVIM trenutačno djeluje u Džibutiju s četirima promatračima, četirima inspektorima, četirima ekipama s psima tragačima za eksplozivom, 13 članova upravljačkog/tehničkog osoblja i do sedmero članova upućenog osoblja iz Ujedinjene Kraljevine te u Dždedi (KSA) s dvama promatračima. U tijeku su rasprave o proširenju aktivnosti praćenja UNVIM-a u Luci kralja Abdulaha (KSA) te lukama u Salâlahu i Soharu (Oman) i Dubaiju (UAE).

(b) EU kontinuirano naglašava važnost učinkovite i pravodobne obrade komercijalnih brodova te podupire nastavak UNVIM-a i potpunu i neometanu provedbu njegova mandata. Svaki oblik potpore EU-a za nastavak UNVIM-a trebao bi se stoga promatrati u okviru perspektive za unapređenje učinkovitosti mehanizma kako bi se povećala sposobnost operatera i država za dostavu komercijalnih proizvoda stanovništvu Jemena. Kao što je prepoznato u zaključcima Vijeća iz travnja 2017., potrebna je puna potpora koalicije i jemenske vlade kako bi UNVIM djelovao učinkovito i punim kapacitetom. Nadalje, svaku aktivnost EU-a trebalo bi također promatrati u okviru šire predanosti EU-a političkom rješenju sukoba, uz potpunu potporu nastojanjima posebnog izaslanika UN-a.

2. **Postupak inspekcije i provjere u okviru UNVIM-a**

Trenutačno se UNVIM primjenjuje na sva plovila iznad 100 tona čije je odredište jemenska luka koja nije pod kontrolom jemenske vlade, kao i na (1) sva plovila koja prenose komercijalnu robu koju su kupili komercijalni ili vladini subjekti sa sjedištem u Jemenu s ciljem prodaje u Jemenu i (2) bilateralnu pomoć iz država članica UN-a koja nije usmjerena preko agencija, fondova i programa UN-a ili priznate međunarodne humanitarne organizacije.

Postupak provjere započinje kada brodarska kompanija preko www.vimye.org podnese internetski zahtjev za provjeru, učita sve potrebne dokumente i dostavi svu zatraženu dokumentaciju UNVIM-u. UNVIM u roku od 48 sati pregledava dokumentaciju i šalje obavijest vanjskim partnerima poput Ćelije za operacije evakuacije i humanitarne operacije (EHOC) snaga Koalicije. UNVIM potom odlučuje o tome treba li provesti inspekciju plovila na temelju vlastitog postupka u kojem se uzimaju u obzir nepodudarnosti u zaprimljenoj dokumentaciji, neprijavljena pristajanja u luku, sumnjivo kretanje plovila, isključivanje sustava za automatsku identifikaciju (AIS) dulje od četiri sata i povratna informacija vanjskih partnera. Inspekcije plovila provode se ili u luci u teritorijalnim vodama ili na moru u međunarodnim vodama.

Potom se ili odobrava ili uskraćuje (ukida, odbija ili povlači) izdavanje certifikata o provjeri. Preko AIS-a UNVIM nastavlja s praćenjem kretanja plovila kojima je izdan certifikat o provjeri, uključujući njihov provoz do područja zadržavanja pod upravom Koalicije; od područja zadržavanja do područja sidrišta; od sidrišta do veza za istovar. Praćenje UNVIM-a obustavlja se kada plovilo kojem je izdan certifikat o provjeri napusti jemenske luke u Crvenom moru nakon istovara svojega tereta i isplovljavanja iz luke. Tijekom cijelog postupka UNVIM održava intenzivan kontakt s brodarskim kompanijama i zapovjednikom (kapetanom) plovila te ima ključnu ulogu u rješavanju svakog problema s kojim se plovila susretnu na moru, uključujući posredovanje kod EHOC-a i Koalicije. Olakšavanje cijelog postupka provjere i stalna komunikacija UNVIM-a s brodarskim kompanijama ključni su za održavanje povjerenja međunarodnih linijskih brodara, a time i za osiguravanje da se komercijalni uvoz do većine jemenskog stanovništva nastavi usprkos aktualnom sukobu.

UNVIM također nastoji otkloniti bojazni međunarodne zajednice brodara tromjesečnim sastancima s njihovim predstavnicima kako bi se osiguralo ispravno razumijevanje i rješavanje njihovih poteškoća i izazova.

3. **Opći ciljevi**

Kako bi se osiguralo da UNVIM neometano provodi svoj mandat, opći je cilj akcije da se doprinese ponovnoj uspostavi neometanog slobodnog dotoka komercijalnih proizvoda u Jemen osiguravanjem transparentnog i učinkovitog postupka provjere komercijalnih pošiljaka čije su odredište jemenske luke koje nisu pod kontrolom jemenske vlade.

Posebni su ciljevi sljedeći:

— povećanje dotoka komercijalnog tereta u Jemen dodatnim ubrzavanjem postupka provjere komercijalnih pošiljaka i vraćanjem povjerenja brodarskih kompanija u pogledu dostupnosti luka Hodeida i Saleef usprkos aktualnom sukobu;

— povećanje sposobnosti UNVIM-a za raspoređivanje dodatnog osoblja i resursa u Džibuti, Luku kralja Abdulaha (KSA), luke u Salâlahu i Soharu (Oman) i Dubaiju (UAE), kao i njegove sposobnosti reagiranja u slučaju da se UNVIM-u prenesu dodatne odgovornosti u luci Hodeida tijekom trajanja projekta.

Ako se mandat ili potrebe UNVIM-a promijene tako da u pitanje dođe prikladnost ili relevantnost projekta u odnosu na ostvarenje prethodno navedenih ciljeva, doprinos EU-a u skladu s time se ponovno procjenjuje.

4. **Opis aktivnosti**

UNOPS će biti nadležan za tehničku provedbu projekta.

Aktivnost 1.: Povećanje broja promatrača UNVIM-a. Do petero (5) dodatnih promatrača i do dvoje (2) dodatnih inspektora tereta zaposlit će se za Džibuti, Luku kralja Abdulaha te luke u Dždi (KSA), Salâlahu i Soharu (Oman), Dubaiju (UAE) ili za svaku drugu lokaciju, uključujući okvirno Hodeidu. Tim povećanjem kapaciteta UNVIM-u bi se omogućila brza prilagodba na svaki razvoj događaja i povećao bi operativni doseg UNVIM-a za provedbu inspekcija plovila uz istodobno osiguravanje kontinuiteta rada UNVIM-a. UNVIM će također zaposliti jednog dodatnog službenika sa sjedištem u Džibutiju koji će se, među ostalim, povezati s EU-om, a posebno s delegacijama EU-a na području Crvenog mora.

Planirane su sljedeće aktivnosti:

— UNOPS će zaposliti nove promatrače, inspektore i službenika u skladu s pravilima i postupcima zapošljavanja UNOPS-a;

— UNOPS će unaprijed obavijestiti ESVD o svakom otvaranju radnih mjesta.

Vremenski raspored: tijekom cijelog trajanja projekta.

Aktivnost 2.: Unajmljivanje dijela luke u Džibutiju. Od potpisivanja Sporazuma o suradnji na projektu s vlastima u Džibutiju 1. svibnja 2018. UNVIM unajmljuje pristaništa i vezove u luci u Džibutiju radi osiguravanja stalne lokacije za provođenje inspekcija. Novi lučki objekt trenutačno se obnavlja kako bi se olakšao rad promatrača, inspektora i pasa tragača za eksplozivom. To će doprinijeti i ubrzanju postupka inspekcije.

Vremenski raspored: tijekom cijelog trajanja projekta.

Aktivnost 3.: Povećanje broja pasa tragača za eksplozivom s četiriju na šest u Džibutiju: UNVIM će povećati broj pasa tragača za eksplozivom i njihovih trenera s četiriju na šest. Budući da psi tragači za eksplozivom trebaju odmor tijekom inspekcija te uzimajući u obzir klimatske uvjete u Džibutiju, zbog povećanog broja inspekcija potrebni su dodatni kapaciteti kako bi se zajamčili dobrobit pasa tragača za eksplozivom i kontinuitet rada.

Planirane aktivnosti:

— u skladu s postupcima nabave UN-a, UNOPS će ili pokrenuti novi poziv za ponude za pse tragače za eksplozivom i njihove trenere radi dodjele ugovora ili izmijeniti postojeći ugovor s postojećim pružateljem usluge UNVIM-a (TDI – *The Development Initiative*);

— Integracija novih pasa tragača za eksplozivom u postojeću ekipu koja se sastoji od četiriju pasa tragača za eksplozivom i trenera pasa.

Vremenski raspored: tijekom cijelog trajanja projekta.

Aktivnost 4.: Kupnja dodatne opreme za inspekcije: kako bi se ekipi UNVIM-a u Džibutiju pomoglo sa skeniranjem spremnika i tereta, UNVIM će kupiti dva (2) prijenosna skenera. Tom dodatnom opremom olakšat će se pravodobna inspekcija plovila u luci u Džibutiju i u međunarodnim vodama.

Planirane su sljedeće aktivnosti:

— razvoj tehničkih specifikacija trenutačno je u tijeku;

— pokretanje poziva za međunarodni poziv za ponude za materijal i dodjela ugovora u skladu s postupcima nabave UNOPS-a;

— dostava opreme i osposobljavanje relevantnog osoblja.

Vremenski raspored: od prvog do četvrtog mjeseca projekta.

Na kraju projekta prodaja imovine provest će se u skladu s ugovorom potpisanim s Europskom komisijom.

Aktivnost 5.: Provedba projekta

UNOPS će nadgledati upravljanje programom; što treba uključivati izradu ciljeva prema fazama, unutarnja preispitivanja, nadgledanje sklopljenih ugovora i financijsko upravljanje. U predviđenim aktivnostima uključeno je sljedeće:

— nabava vanjskih usluga ili sporazum o posebnim uslugama za tehničku pomoć u provedbi projekta;

— Financijsko i ugovorno upravljanje uslugama koje UNOPS daje u podugovor trećim stranama.

Vremenski raspored: tijekom cijelog trajanja projekta.

5. **Očekivani rezultati**

Jačanjem operativnih aktivnosti UNVIM-a očekuju se sljedeći rezultati projekta:

— sprečavanje ulaska zabranjenih predmeta u jemenske luke na Crvenom moru;

— olakšavanje slobodnog dotoka komercijalne robe u jemenske luke na Crvenom moru;

— izgradnja povjerenja u međunarodnoj zajednici brodara demonstracijom transparentnog i učinkovitog postupka za ulazak komercijalne robe u jemenske luke na Crvenom moru usprkos aktualnom sukobu;

— podupiranje jemenske vlade u zadovoljavanju potreba svojeg stanovništva za osnovnim potrepštinama koje se ne zadovoljavaju u potpunosti iz humanitarne pomoći i lokalnih izvora.

6. **Procijenjeno trajanje**

Predviđa se da će projekt trajati 12 mjeseci u dva razdoblja od šest mjeseci (6 + 6). Prvo će razdoblje trajati do ožujka 2019., a drugo će započeti u travnju 2019. Budući da se trenutačni financijski aranžmani s donatorima u vezi s UNVIM-om primjenjuju samo do ožujka 2019., u Odluci Vijeća predviđen je poseban aranžman za razdoblje nakon ožujka 2019.

U tom aranžmanu sadržana je klauzula o preispitivanju kojom se predviđa da se doprinos EU-a mora ponovno procijeniti te bez prekida produljiti za dodatnih šest mjeseci ako države članice daju pozitivno mišljenje.

U skladu s time sporazum o delegiranju između Komisije i UNOPS-a potpisat će se za početno razdoblje od šest mjeseci uz mogućnost produljenja za dodatnih šest mjeseci samo nakon pozitivnog mišljenja država članica.

7. **Vidljivost Unije**

Budući da je UNOPS nadležan za tehničku provedbu projekta, osigurat će odgovarajuću vidljivost financijske potpore Unije, primjerice u izvješćima, na događanjima ili na sastancima. Na sveukupnoj projektnoj dokumentaciji UNVIM-a bit će istaknuta zastava EU-a.

UNVIM/UNOPS osigurat će prikladnu vidljivost na sveukupnoj nepotrošnoj opremi kupljenoj s pomoću sredstava iz EU-a, uključujući prikaz logotipa EU-a. Ako bi se takvim prikazom moglo ugroziti povlastice i imunitete UNOPS-a ili sigurnost njegova osoblja ili krajnjih korisnika, dogovorit će se odgovarajući alternativni aranžmani.

8. **Sudjelovanje EU-a u Upravljačkom odboru UNVIM-a**

Upravljački odbor UNVIM-a uključuje Kraljevinu Saudijsku Arabiju (EHOC i Ministarstvo obrane), UAE, jemensku vladu (časnik za vezu UNVIM-a sa sjedištem u Džibutiju i predstavnik Ministarstva prometa), UNOPS i OCHA-u. SAD, Nizozemska i Ujedinjena Kraljevina prisustvuju tom sastanku sa „statusom promatrača" u svojstvu donatora UNVIM-a, a EU će sudjelovati na mjesečnim sastancima Upravljačkog odbora UNVIM-a.

9. **Izvješćivanje**

UNVIM/UNOPS će ESVD-u dostavljati mjesečno izvješće radi preispitivanja napretka postignutog u smjeru ostvarivanja rezultata projekta. Ta će se izvješća dostavljati relevantnom tijelu Vijeća.

ESVD će izvješćivati relevantno tijelo Vijeća o mjesečnim sastancima Upravljačkog odbora UNVIM-a.

UNVIM/UNOPS svaka će tri mjeseca izravno izvješćivati relevantno tijelo Vijeća u Bruxellesu.

UNVIM/UNOPS dostavit će zaključno opisno i financijsko izvješće u roku od šest mjeseci od kraja provedbenog razdoblja.